



N. MAŠIĆ, *Gušćarica na Savi*. Zagreb, Moderna galerija

Dubrovniku. Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1943 (V. Becić). Od 1945. bio je lik. pedagog u Dubrovniku. Naglašenim crtežom, plošnim načinom i paletom čistoga spektra slikao portrete, mrtve prirode i motive iz dubrovačke okolice (*Put u Orašac*, 1956; *Autoportret*, 1959; *Stol i mačak*, 1963; *S Orašca*, 1964). U kompoziciji je blizak svijetu dječje mašte, a posebnu izražajnost postiže masivnom konturom i reljefnom pikturalnom materijom (*Autoportret s pticom*, 1966). Samostalno je izlagao u Dubrovniku, Zagrebu, Splitu, Rijeci, Ljubljani, Beogradu i New Yorku. Bavi se akvarelom i mozaikom.

LIT.: G. Gamulin, Ante Masle, Vjesnik, 10. XI. 1953. — R. Putar, Antun Masle, ČIP, 1956, 48. — J. Vrančić, Slikarstvo Antuna Masle, Dubrovnik, 1964, 2. — D. Dragojević, Antun Masle (katalog), Beograd 1974. — A. Karaman, V. Kružić Uchytel i L. Aleksić, 100 godina moderne umjetnosti u Dubrovniku (katalog), Dubrovnik 1978. — Z. Tonković, Antun Masle (katalog), Zagreb 1979. — A. Karaman, Antun Masle (katalog), Dubrovnik 1984. — Isti, Antun Masle, Split 1986.

MAŠIĆEVIĆ, Ivan, graditelj i klesar (Zadar, XVI. st.). Isklesao je kameni rozeton na sredini pročelja šibenske katedrale. God. 1535. spominje se u Šibeniku pri gradnji kuća.

LIT.: C. Fisković, Zadarski sredovječni majstori, Split 1959, str. 29.

MAŠIĆ, Aleksandar, crtač (Otočac, 28. XI. 1852 — Zagreb, 23. V. 1902). Brat blizanac Nikole Mašića. Učitelj crtanja na realnoj gimnaziji u Zemunu. Crtao portrete i vedute, od kojih su *Ličanin* i *Tunara u Bakru* objavljeni u »Vijencu« (1884, 1887).

N. MAŠIĆ, *Ljetna idila*. Zagreb, Moderna galerija

LIT.: I. Kršnjavi, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905, str. 232–233. — M. Peić, Nikola Mašić, Zagreb 1958, str. 55, 57.

MAŠIĆ, Nikola, slikar (Otočac, 28. XI. 1852 — Zagreb, 4. VI. 1902). Počeo studirati 1872. na Akademiji u Beču, nastavio u Münchenu (A. Wagner, A. Seitz, W. Lindenschmidt) a 1878. na Académie Julian i kod W. A. Bouguereaua u Parizu. U Zagrebu je prvi put izlagao 1874. Očuvani radovi iz ranoga razdoblja pokazuju da je s lakoćom primjenjivao tehniku tonskoga izraza (*Stara zemljana peč*, 1874; *Mala nećakinja Mica*, 1875). Slikajući mrtve prirode, žanr-prizore i portrete u tradiciji Münchenske škole (*U staji*, 1877; *Portret mlade djevojke*, 1881) tražio je i nove poticaje kod Bouguereaua, Lindenschmidta i M. Fortunyja, slikara efektne rasvjete i polikromije. Nova Mašićeva nastojanja pokazuju slike *Napuljski pastir* (1877), *Mrtva priroda s fazanom* (oko 1878) i slični motivi, a poglavito njegove pejzažne idile (*Djevojke beru bundeve*, *Dolce far niente*, *U vrtu*) što ih izlaže u Münchenu, Beču, Budimpešti. Poslije putovanja Italijom (1880) i radova malih formata ostvaruje sintezu svojih umjetničkih iskustava sa svjetlijom paletom i na slikama većih dimenzija (*Gušćarica na Savi*, 1881; *Ljetna idila*, oko 1883), s kojima postiže najviša priznanja kritike i javnosti. Slikao ih je u Münchenskome ateljeu prema studijama i skicama iz Posavine. Povremeni boravci u Lici i Posavini pružali su Mašiću bogatu tematiku s prizorima iz prirode i seoskoga života. Slikao je ličke i posavske seljake (*Ličanin*, 1880), kuće,



staje, sjenike i gumna, dvorišta s guskama i puranima, vrtove s bundevama, suncokretima i rascvjetanim grmovima, te savske krajolike svježega izraza i kolorita (*Kod Save, Na savskoj obali, Mlinovi na Savi, Savska lađa, Djevojka s vrčem, Slikar u bari, Peračice*). Takve značajke neposrednoga umjetničkoga doživljaja imaju i Mašićevi crteži (*Put u Sv. Kuzman, Posavski sajam*) i mali pejzažni motivi iz Italije (*Kuća na Capriju, Pergola, Kamena klupa, Barke*). Poslije završena školovanja boravio je u Münchenu od 1883, zatim trajno u Zagrebu, uz povremena putovanja u Italiju i Pariz. U svojem zagrebačkom ateljeu nije puno slikao, jer mu je slabio vid (*Ulaz u vrt palače Vraniczany, Berba ruža, Žetva, Vršidba u Lici*). Bio je profesor crtanja od 1884. i upravitelj Strossmayerove galerije od 1894. Suradivao je u opremanju knjige *Stolna crkva u Đakovu* (1900), a u »Vijencu« je objavljivao članke o slikarstvu. U ranoj fazi Mašićeva stvaralaštva prevladava tonski, u kasnijoj koloristički izraz. Njegove male slike osebujna poteza i kolorita očituju izvorno lirsko shvaćanje, a veće kompozicije predviđene za službene izložbe, u specifičnoj kombinaciji atelješkoga i plenerističkoga načina i preciznošću tehničke izvedbe na razini su suvremenoga eur. slikarstva.

LIT.: J. Brunšmid, Nikola Mašić, Ljetopis JAZU, 1903, 18. — I. Kršnjavi, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905, 1. — Lj. Babić, Umjetnost kod Hrvata u XIX stoljeću, Zagreb 1934. — M. Peić, Nikola Mašić, Zagreb 1958. — Isti, Nikola Mašić, Beograd 1975. M. Pet.

MATAFARIĆ, Dujam Ivanov, zlatar (Zadar, XV. st.). God. 1442. obvezao se da će skovati pozlaćeni križ za franjevački samostan u Pagu a 1443. da će kovaču Matu Maroliću dovršiti srebrni križ za kovačku bratovštinu u Zadru. Nije još potvrđeno da li je on majstor koji je 1399. pozlatio i potpisao palu glavnoga oltara zadarske stolne crkve, koju u XVII. st. spominje Valerio da Ponte. Radio je zajedno sa zlatarima Petrom iz Udbine i Paskojem Bogosavljićem iz Dubrovnika.

LIT.: C. Fisković, Zadarski sredovječni majstori, Split 1959, str. 100, 110, 112—114, 119, 127, 128. N. B. B.

MATAKOVIĆ, Josip (Joza), slikar (Ivankovo, 15. IV. 1922). Diplomirao na scenografskom odjelu Akademije za kazališnu umjetnost u Zagrebu 1955. Od 1970. scenograf kazališta »Joza Ivakić« u Vinkovcima. U pastelu slika krajolike iz okolice Vinkovaca, koje prikazuje žarkim, ekspresivnim bojama.

MATASIĆ, Stjepan, samouki slikar (Sarajevo, 1900 — Zagreb, 24. II. 1944). Slikao uljem i akvarelom realistički, jakim bojama i kontrastima svjetla i sjena bos. pejzaže i vedute (*Mlinovi, Maglajska ulica, Šuma*) i hrv. stare gradove (Lukavec, Ribnik). Samostalno izlagao u Zagrebu 1943.

LIT.: M. Schneider, Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940, Zagreb 1977.

MATASOVIĆ, Antun, folklorist i književnik (Velika Kopanica, 23. V. 1893 — Karlovac, 20. V. 1986). Trgovačku akademiju završio u Osijeku, eksportnu u Beču (1917). Djelovao kao nastavnik i državni službenik. Osim o slavonskoj nar. umjetnosti i običajima, piše romane iz nar. života. BIBL.: *Pisanice*, Zagreb 1917; *Tikvice*, Zagreb 1917; *Slavonske graničarske tikvice*, Narodna starina, 1922, 1; *Kraljice ili Ljelje*, Obitelj, 1930, 28; *Seljačko rezbarstvo u Slavonjskoj Posavini*, Narodna starina, 1933, 12. R.

MATASOVIĆ, Josip, povjesničar (Vrpolje, 18. VIII. 1892 — Zagreb, 10. II. 1962). Studirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, potom u Zürichu i Beču, gdje je doktorirao (1915). Od 1920. kustos u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, 1924—41. predaje na Filozofskome fakultetu u Skoplju, 1941—59. ravnatelj Državnoga arhiva u Zagrebu, a 1943—59. profesor na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. U mnogobrojnim radovima iz kulturne povijesti donosi podatke vezane za lik. umjetnost u Hrvatskoj. Pokrenuo časopis »Narodna starina« (1922—41), uređivao »Vjesnik Hrvatskog državnog arhiva« (1945).

BIBL.: *Pučki ekspresionizam*, Savremeni, 1921; *Slikarije Stjepana Marjanovića*, Narodna starina, 1922; *Nekoliko daguerreotypija*, ibid.; *Stari i starinski Zagreb*, ibid.; *Hrvatska Troja*, ibid., 1923; *Zagrebački kućni namještaj polovinom 18. st.*, ibid. 1925; *Hrvatsko starinarstvo društvo u Kninu*, ibid.; *Kulturno-historijska izložba grada Zagreba g. 1925*, ibid.; *Stari osječki most*, ibid., 1929; *Ulomak iz monografije »Stari Vinkovci*, Vinkovci 1930; *Knez Lenard, kaptoloma zagrebačkoga kramar*, Narodna starina, 1932—35.

LIT.: M. Despot, Josip Matasović, Spomenica Josipa Matasovića (1892—1962), Zagreb 1972. — M. Prelog, Josip Matasović (1892—1962), Radovi OPU, 1981, 7. O. Ma.

MATAUŠIĆ, Damir, kipar (Zagreb, 15. VI. 1954). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1979 (Ž. Janeš). Njegove radove odlikuju izvornost invencije, te sigurnost u likovnome i tehničkome oblikovanju figuralnih kompozicija (*Tin Ujević*, 1974; *Majka Božja Kamenitih vrata*, 1993). Izrađuje



N. MAŠIĆ, *Portret mlade djevojke*. Zagreb, Moderna galerija

raritetni novac u plemenitim kovinama i minuciozno kovane medalje s temama iz kulturne povijesti (*Čiril i Metod, Blaž Jurjev Trogirani*). Autor je Dekanskoga lanca Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu (1979).

LIT.: F. Vukić, Damir Mataušić, Zagreb 1993.

K. Ma.

MATEJČIĆ, Ivan, povjesničar umjetnosti i konzervator (Pazin, 23. I. 1950). Diplomirao u Zagrebu 1973. Radio je u Regionalnome zavodu za zaštitu spomenika u Splitu i Leksikografskome zavodu u Zagrebu; od 1988. direktor Zavičajnoga muzeja Poreštine, od 1991. ravnatelj Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika u Rijeci. Istražuje srednjovj. umjetnost u Istri, srednjovj. i renesansnu skulpturu. Autor projekta obnove biskupije Eufrazijane u Poreču i više konzervatorsko-urbanističkih i restauratorskih programa.

BIBL.: *Gruppo scultoreo gotico a Pola*, Atti, Centro di ricerche storiche (Rovinj), 1976, 6; *Prilozi za Nikolu Firentinca i njegov krug*, Prilozi — Dalmacija, 1988; *Renesansna grupa Navještenja iz Pule*, Peristil, 1990, 33; *Prilozi katalogu renesansne skulpture u Hrvatskoj*, Prilozi — Dalmacija, 1992; *Dva priloga katalogu renesansne skulpture u Istri*, u zborniku: *Umjetnost na istočnoj obali Jadrana*, Rijeka 1993. R.

MATEJČIĆ, Radmila, arheologinja i povjesničarka umjetnosti (Banja Luka, 7. X. 1922 — Rijeka, 20. VIII. 1990). Studirala u Zagrebu gdje je i doktorirala 1977. tezom *Barok u Istri, Rijeci i Hrvatskom primorju*. God. 1952—80. radi u Pomorskome i povijesnome muzeju u Rijeci; od 1979. profesor na Pedagoškome fakultetu u Rijeci gdje je utemeljila studij povijesti umjetnosti. Vodila je arheol. iskapanja i hidroarheol. istraživanja na Kvarneru, proučavala je i vrednovala baroknu umjetnost u Istri i Hrvatskome primorju, kulturnu povijest, graditeljstvo i prostorni razvoj Rijeke te suvremene lik. pojave. Objavila je mnogo znanstvenih i stručnih radova u periodicima (*Jadranski zbornik*, »Domesti«, »Peristil« »Naša Rijeka« i dr.), lik. kritika, poglavito u »Novome listu« (1952—78) te kataloga izložaba. Njezinu je djelu posvećen zbornik radova »Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije« (Rijeka 1993).

BIBL.: *Nošnje Rijeke i njene okolice*, Rijeka 1963; *Lapidarij, zbirka kamenih spomenika Pomorskog i povijesnog muzeja u Rijeci*, Rijeka 1964; *Nalaz halštatskog nakita iz Šula*,